

TEST YARATUVCHI DASTURLAR VA ULARDAN FOYDALANISH METODIKASI

*Qashqadaryo viloyati Ko'kdala tuman politexnikumi
Informatika va axborot texnologiyalari fani o'qituvchisi
Sodiqova Sabohat Choriyevna*

Annotatsiya: Davlat ta'lim standartida belgilangan talablarni bajarilishida o'quvchilarning bilimlari, ko'nikma va malakalarini xolisona baholash, ularning bilim olishga bo'lgan qiziqishlarini rag'batlantirish va reytingini aniqlashdan iborat.

Baholash o'qituvchi uchun o'quvchilar nimani bilishini aniqlashga, ularning kamchilik va nuqsonlarini ochishga, yutuq tomonlariga suyanib zaif tomonlarini kuchaytirishga xizmat qiladi. O'quvchilar bilimni tekshirish va baholashdan maqsad o'quvchilar bilimining sifatini, rivojlantirish darajasini ta'minlash va ularni rag'batlantirishdan iborat bo'lib, bilim olishga qiziqishini takomillashtirishdir.

Tayanch tushunchalar: Quizizz, Kahoot, Google Docs, Wordwall onlayn test yaratuvchi platformalar.

Shu paytgacha test yaratuvchi dasturlardan ta'lim jarayonida foydalanib kelingan va hozirgacha foydalanilmoqda. Lekin dars jarayonida onlayn test yaratuvchi platformalardan deyarli foydalanilmaydi. Hozirgi rivojlangan texnika asrida internet axborot texnologiyalaridan unumli foydalanish kerak. Shu paytgacha test yaratuvchi dasturlar ustida olimlar ko'plab ilmiy ishlar ustida ishlashgan va amalda sinab ham ko'rishgan. Lekin mana qancha yillar o'tib bu mazvuda qo'llanilgan metodika eskirmoqda va dars jarayonida bir xillik yuzaga kelmoqda. Buning najasida o'quvchilarda darsda zerikish ularning fanga bo'lgan qiziqish yo'qligiga sabab bo'lmoqda.

Xulosa o'rnida shuni aytib o'tish lozimki, har ikkala ta'lim turi ham o'ziga xos yaxshi tomonlari va kamchiliklarga ega. Qanday shakldagi ta'lim bo'lmasin, o'rganuvchida kuchli xohish va iroda bo'lsa, albatta katta-katta yutuqlarga erishish mumkin.

Ta'lim jarayoni an'anaviy yoki masofaviy ta'lim bo'lishidan qat'iy nazar o'quvchilarning darsga qiziqishini orttirish ularni o'z ustida ishlashlari uchun undash mustaqil o'rganish ko'nikmalarini shakllantirish zarur. O'quvchi dars jarayonida savolni javobini bilmasa qo'rqib "bilmayman" deb emas aksincha shu savolni javobini qo'rqmasdan katta qiziqish bilan "bilmayman" lekin bilishni hohlayman deb javob berishi kerak deb o'ylayman nazarimda. O'quvchilar dars jarayonida bilim olishga bo'lgan ishtiyoq, tirishqoqlik, qiziqish, dars jarayoni boshlanishini intizorlik bilan kutish ko'nikmalarini shakllantirish kerak. Shundagina ta'limda ancha

o'sish va rivojlanish bo'ladi. Shu sababli biz kelajakda barkamol yetuk shaxslarni tashkil toptiramiz.

Hozirgi fan texnika rivojlangan davrda dars jarayonida interaktiv test yaratuvchi onlayn platformalardan foydalanish o'quvchilarning bilimni nazorat qilish, fanga bo'lgan qiziqishini orttirish va dars jarayonining qiziqarli o'tishini ta'minlaydi. Quizizz, Kahoot, Wordwall va Google docs kabi onlayn test yaratuvchi platformalardan foydalanib o'quvchilar bilimni nazorat qilish darsda interaktiv savol javob o'tqazish o'quvchilar qiziqishini orttirishi mumkin.

Bu platformalar viktorinalar yaratuvchi maktablar va boshqa ta'lim muassasalarida sinfda qo'llaniladigan o'yin o'rganish platformasi. Platforma veb-versiyasiga ega hamda mobil smartfonlardan foydalanish ham mumkin.

Quizizz, Kahoot, Wordwall, Google docs onlayn platformalardan foydalanib test topshiriqlarini yaratib o'quvchilar bilimni tekshirish uchun, guruh faoliyati uchun yoki darsda tanaffus sifatida foydalanish mumkin.

Bu onlayn platformalarda yaratilgan interaktiv o'yinli testlar o'quvchilar diqqatini tortadi. O'quvchilar o'yinlar orqali test savollarini yechadilar. O'quvchilar o'rtasida raqobatlashish, chaqqonlik, ziyraklik, diqqatlilik kabi ko'nikmalari shakllanadi. Zero raqobat bor joyda o'sish bor deb bejizga aytilmagan.

Har bir savol uchun vaqt belgilangan bo'ladi shu vaqt ichida o'quvchilar javob berishlari kerak bo'ladi. Vaqt tugagach yoki barcha o'quvchilar test savollariga javob bergach ularning natijasi shu zahoti ekranda paydo bo'ladi. Agar savolni javobini qanchalik tez va to'g'ri javob bersa ushbu o'quvchiga ko'proq ball qo'shiladi. Test yakunlanganda podium ya'ni birinchi, ikkinchi va uchinchi, o'rinlar aniqlanadi.

O'quvchilar interfaol doska, proyektor, monitor yoki VNC orqali virtual ulashiladigan ekran kabi umumiy ekran atrofida to'planishadi. O'yin jarayoni oddiy: barcha o'quvchilar o'z qurilmalarida bir vaqtning o'zida savollarga javob berishadi. Savollar ekranda birin-ketin o'quvchilarga ko'rsatiladi. Ishtirokchilar har bir to'g'ri javob uchun ball oladi. Viktorina oxirida ekranda barcha ishtirokchilarning savollariga javob berish paytida to'plagan ballari ko'rsatiladi.

O'yinda ishtirok etish uchun ro'yxatdan o'tish shart emas. Viktorinalarni saytdagi katalogdan tanlash mumkin. Shuningdek, siz yangi viktorinalar yaratishingiz mumkin - ko'pincha bu vazifani dars rahbari, masalan, o'qituvchi bajaradi. Har bir savol uchun javob vaqti taxminan 30-60 soniya bilan cheklangan.

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki dars jarayonini Quizizz, Kahoot, GoogleDocs va Wordwall onlayn test yaratuvchi o'yinli platformalarda elektron testlar kompleksini yaratish va uni ta'limda qo'llash natijasida o'quvchilarning bilim berish uchun onlayn platformalardan foydalanib dars samaradorligini oshirish hamda o'quvchilarning mustaqil fikrlashini, darsga qiziqishini orttirish, o'tilgan mavzuni o'zlashtirish darajasi yuqori bo'lishiga darsga bo'lgan qiziqishi rivojlanishiga, darslikdan tashqari qo'shimcha adabiyotlardan foydalanish ko'nikma va malakalari shakllanishiga, o'quvchilarni ilmiy izlanishga yo'naltirishda shuningdek, o'quvchilarga doimiy ravishda bilim berib borishda interaktiv o'yinli testlar yaratish va ulardan

o`quv jarayonida foydalanish lozimligi, shuningdek platformalarni yanada takomillashtirish va yangi loyihalarini yaratish bo'yicha zaruriy tasavvurlarni oldim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O`zbekiston Respublikasi «Ta`lim tugrisida»gi konuni, 1997 y.
2. Barkamol avlod — O`zbekiston taraqqiyotining poydevori.(O`zbekiston Respublikasining «Ta`lim To`g`risida» va «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi to`g`risida»gi qonunlar).—T.:
3. Uzbekiston Oliy va o`rta maxsus ta`lim vazirligi. Uzbekiston Respublikasi xalq ta`limi vazirligi, Uzbekiston Respublikasi Davlat matbuot qo`mitasi tomonidan yaratilgan «Uzluksiz ta`lim tizimi uchun o`quv adabiyotlarining yangi avlodini yaratish» konsepsiyasi.
4. <http://ziyonet.uz/>
5. <http://www.ispringsolutions.com>
6. <https://yandex.ru/search/?clid=2413868193&win=515&from=chromesearch&text=test+yaratuvchi+dasturlar+va+ularning+imkoniyatlari&lr=10337>